

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreu Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază,

Prețul inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 6074 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană”

În Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1934/1935 se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 1 Septembrie 1934, însoțite de următoarele documente:

1. Certificatul de naștere dela oficiul stării civile;
2. Extras din matricola botezaților;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificatul medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreținerea, contribuind cu suma de 8000 Lei anual.

Examenul sesiunii de toamnă (de corigență, anuale, fundamentale și de licență) încep în 18 Septembrie 1934.

Inscrierile în Academie se vor face în zilele de 25 și 26 Septembrie, deschiderea anului academic va avea loc Duminecă 30 Septembrie, iar începerea cursurilor Luni, 1 Octombrie, ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Înainte de înscriere fiecare student va achita la oficiul de casă al Consiliului arhiepiscopesc suma de Lei 2000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat plus Lei 200 didactru. Rata a doua și a treia de câte 3000 Lei se plătesc în prima zi de școală după vacanța Crăciunului și a sfințelor Paști. La rectorat studenții anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925 plus Lei 1058 pentru cărți didactice; an II Lei 790 plus 1512 pentru cărți didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărți didactice; an IV Lei 790 plus Lei 1251 pentru cărți didactice.

Inmatricolarea se face la Rectoratul Academiei, după ce studenții vor dovedi cu chitanțe că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I sunt obligați să prezinte o declarație, scrisă și de părinți ori tutori la oficiul parohial, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, în caz contrar, se obligă se restituie ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de

inmatricolare, în ziua de 24 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminativ. Primirea definitivă în Academie este deci în funcție de rezultatul favorabil al acestei vizite și al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcăminte necesară (un costum, de haine negre cu vestă închisă), precum și hainele de pat și anume: o saltea, două cearceafuri, și o plapomă sau țol cu două cearceafuri, o perină cu două fețe de perini și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt invitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din șco-

lile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om.

Sibiu, din ședința secției bisericesti dela 18 Iulie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

PARASTAS. Duminecă în 29 Iulie 1934, după sfânta liturghie, se va celebra în toate bisericile parastas pentru odihna sufletului Regelui FERDINAND I, din prilejul împlinirii alor 7 ani dela moartea Lui.

Comunicarea

Inalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului NICOLAE al Ardealului în ședința de Marți, 26 Iunie 1934, a Senatului, și răspunsul Domnului Al. Lapedatu, Ministrul Cultelor și Artelor

Publicăm în întregime, după notele stenografice, comunicarea pe care am anunțat-o în numărul nostru dela 1 Iulie c., împreună cu răspunsul ce a urmat.

Dle președinte, dlor senatori, — Biserica ortodoxă a țării a luat cunoștință, cu satisfacție, de reînființarea, acum de curând dusă la îndeplinire, a Ministerului Cultelor.

Reînființarea acestui minister, cu atribuțiuni cari vor trebui cât mai larg și mai clar precizate, era nu numai o necesitate incontestabilă, dar, în același timp, între împrejurările de astăzi, ea capătă semnificația unui act de o înaltă înțelepciune politică. De sigur, onoratul guvern, conștient să dea din nou ființă unui departament care să se ocupe în mod special cu problema cultelor și a raportului statului nostru față de ele, a voit să sublinieze — în mijlocul crizei generale din zilele noastre — importanța deosebită ce o atribuie bisericii și factorului religios, în marea operă de refacere morală a țării. Prin aceasta, guvernul nostru se găsește pe linia interpretării aceluși minunat program de activitate bisericască, pe care l-a enunțat înțeleptul nostru Suveran, cu ocaziunea învestiturii alor doi ierarhi ai sfintei noastre biserici, prin următoarele cuvinte:

«Vreau să știu că biserica, prin slujitorii ei, vibrează, că este vie. Să fie pătrunsă de viață de suflete, îndrumătoare pe calea sfântă a ordinii, a credinței, a românismului. Așa precum împrejurul bisericii roia toată viața națională, astăzi biserica trebuie să sprijine tot ce este progres, tot ce ajută la întărirea și propășirea patriei. Ea nu trebuie să rămână închisă în ea însăși, ea trebuie să pătrundă în viață, unde are de jucat marele rol de frâu moral, de îndrumător al cre-

dinței. Credința și biserica nu sunt noțiuni din trecut, nu sunt incompatibile cu progresul și știința, ci sunt necesități ale vieții din orice timpuri și din orice oră... Aci, pe Tronul țării, aveți un credincios al bisericii, un convins al învățaturii Mântuitorului..., care dorește din tot sufletul să aibă alături de El pe toți acei care vor să aluncească pentru întărirea și strălucirea bisericii noastre naționale».

Abia mă pot reține de a fi reprodus numai atât din strălucita cuvântare programatică a Maiestății Sale Regale noastre. Cuvintele regale au pătruns adânc în conștiința noastră, a slujitorilor bisericii, și suntem hotărâți să le trecem în faptă, prin devotamentul și munca noastră.

Noi suntem convinși că nici când n'a fost mai mare eroi, de bisericii și mai necesară opera ei, de a coborâ idealul de viață al Evangheliei, în sufletul poporului și în toate domeniile vieții publice, ca tocmai în mijlocul frământărilor și problemelor sbuciumatei vieți de astăzi. *Criza generală prin care trecem, numai prin suflet și prin virtuțile lui poate să fie dominită și biruită.* (Aplauze prelungite). Prin caracterul moral al națiunii și prin energiile lui vom fi în stare să purtăm povara vremii. Când se păstrează întreagă încrederea obștească în temeliiile spirituale pe care se sprijină existența unui popor, atunci scrijele rămân nebiruite în calea destinului ce i-l-a rezervat Providența divină.

Pentru îndeplinirea misiunii sale sfinte, în contact cu realitățile și cu nevoile timpului nostru, biserica trebuie să se împărtășească de concursul tuturor, pentru că ea nu este numai a ierarhilor și a preoților, ci este biserica poporului, a națiunii și a statului (Aplauze).

Iată de ce am salutat cu bucurie reînființarea Ministerului cultelor, ca un semn vădit al atențiunii și al sprâjinului pe care actualul guvern este gata să le ofere bisericii.

În deosebi, mă simt obligat să exprim onoratuului guvern mulțumirile bisericii pentru solicitudinea arătată față de preoțimea noastră, prin suprimarea curbilor ce i-au fost aplicate la leafă, în plus, față de ceilalți salariați ai statului. (Aplauze). Este acesta un gest de echitate, pentru că nu e admisibil ca echitate să măsore cu două măsuri celor ce-i servesc interesele deopotrivă. Preoțimea noastră, din întreg cuprinsul țării, va lua cunoștință cu bucurie de ștergerea unei nedreptăți păgubitoare, nu numai sub raport material, dar care îi atinge și prestigiul ei. Pe cât de atingede este că nimeni nu poate slui lui Hristos și Evangheliei Lui cu tot devotamentul, numai în vederea unui câștig material, pe atât de firesc este, de altă parte, că slujitorii altarului, pentru ca să-și poată îndeplini înalta lor misiune, trebuie să fie puși la adăpostul grijilor și nevoilor zilnice.

Având la departamentul cultelor, experiența încercată și înțelegerea largă și reală a dlui ministru Alex. Lapedatu, (aplauze), în care avem deplină încredere, cu care, împreună, am dat bisericii noastre legea ei de organizare unitară, s'a votat legea pentru regimul general al cultelor și s'au înfăptuit și alte așezăminte de folos, avem toată chezașia că, prin colaborare binevoitoare din ambele părți, vom duce cu un pas mai departe rodnică operă începută.

Mai avem încă multe de făcut. Cu această ocaziune, mă mărginesc să amintesc numai acea lucrare de temelnică revizuire a situațiunii tuturor cultelor de țară și a raportului statului față de ele. Noi avem încă situațiuni moștenite de sub nedreptele stăpâniri străine de mai înainte, care au asupra, prin puterea statului, biserica ortodoxă și au favorizat față de ea pe celelalte culte. Noi nu cerem astăzi nici un privilegiu, dar suntem în dreptul nostru să cerem ca, printr'un studiu serios și obiectiv, să fie examinate situațiunile moștenite și să se aplice principiul egalei protecțiuni, înscris în chiar Constituția țării, iar ajutoarele din bugetul statului să fie distribuite în proporție cu numărul credincioșilor, (aplauze), cu averile de care dispun și cu nevoile reale ale cultelor, principii care sunt înscrise în legea pentru regimul general al cultelor, dar care până azi n'au fost aplicate, ci an de an s'a continuat cu nedreptele situațiuni moștenite din trecut. (Aplauze).

Făcând această comunicare, aș fi foarte recunoscător dlui ministru al cultelor, dacă ar binevoi, pentru linișțirea preoțimii, să ne comunice ce îndreptări s'au luat în noul proiect de buget, pentru ameliorarea stării sale materiale; asemenea, îl rugăm să ne comunice principiile de care se va lăsa condus pentru a examina situațiunea cultelor și raportul statului față de ele.

Răspunsul guvernului

Dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor: De președinte, dlor senatori, țin din capul locului să aduc mulțumiri mele cele mai calde lui I. P. Sf. Mitropolit al Ardealului, pentru modul just cum a apreciat necesitățile cari au determinat reînființarea Ministerului cultelor. Nu eu, înțelegi bine, sunt chemat să stăruiesc mai mult asupra acestui lucru. Totuși îmi veți îngădui, pentru confirmarea celor spuse de I. P. S. Sa, să adaug câteva lămuriri de natură să aducă onoratului Senat și membrilor săi explicațiuni mai ample cu privire la sensul acestei reînființări.

Dlor senatori, sunt în mijlocul dvoastre la legislația carei parlamentare din 1922—1926 și 1927—1928, și știu că ceea ce mă privește, personal, patru ani de zile, ca conducător al Departamentului cultelor, am căutat să fac acolo o operă pozitivă și constructivă — și legislativă și administrativă — în interesul bisericilor noastre naționale și pentru culte în genere.

Din nenorocire opera aceasta, una din cele mai importante. — cu toată modestia, trebuie s'o spun — pentru organizația noului stat român întregit — părăsit guvernul țării, în loc să fie continuată, a fost sabotată. Ceea ce s'a adunat a fost împrăștiat, și ceea ce s'a clădit a fost dărâmat.

Politica noastră bisericească, care era o politică națională, determinată fiind de interesele neamului și ale statului, — politica aceasta se pare că n'a fost suficient înțeleasă, pentru ca ea să fie continuată în același spirit și pe aceleași căi.

Căci, în loc să fie continuată, cum am zis, s'a căutat a fi distrusă. Iar opera aceasta de distrugere a mers până acolo, încât s'a desființat însuși Ministerul cultelor, pe motiv de așa zise economii bugetare, care totuși nu s'au realizat, dar care a adus cu sine biserica și clerul într'o situațiune din ce în ce mai grea, din ce în ce mai precară.

Lăsasem, când am plecat dela Ministerul cultelor, o operă legislativă și administrativă — pozitivă și constructivă, bine cunoscută. Erau totuși de îndeplinit în această direcțiune încă multe. Incepusem inventarierea averilor și veniturilor bisericești. Pregătisem lucrările pentru o lege de salarizare a clerului, așa cum o cere legea organică a bisericii ortodoxe române și aceea pentru regulul ge-

neral al cultelor. Pusese în studiu reforma învățământului bisericesc.

Aceasta în domeniul legislativ. În domeniul administrativ am plănit și întocmit chiar un proiect de lege pentru reorganizarea Ministerului de culte, în sensul ca acest minister, care trebuia acum transformat după legile din 1925 și 1927, într'un organ de control efectiv al vieții bisericești, — control pe care statul și l-a rezervat atât prin Constituție cât și prin legile organice. Căci numai în acest fel Ministerul cultelor își putea îndeplini misiunea sa.

Ori, din toate acestea nu s'a făcut nimic. Ba, dimpotrivă opera aceasta a fost lăsată să se distrugă și risipească. Nu e de mirare deci, că din punct de vedere moral, ca și din punct de vedere material, situațiunea cultelor a ajuns ceea ce este astăzi — o situațiune de inferioritate, o situațiune jignitoare din ambele puncte de vedere.

S'au aplicat clerului cele două curbe excepționale, ce nu s'au aplicat celorlalți funcționari ai statului. Fondurile speciale din bugetul statului pentru întreținerea instituțiilor bisericești și pentru întreținerea unei vieți spirituale corespunzătoare, prin crearea de parohii noi, prin ajutorarea acțiunilor puse la cale de bisericile acestea vii, au fost rând pe rând anulate, la un moment dat, cultele au rămas, despre partea statului, ca și orfane. Nimeni nu s'a mai îngrijit de ele.

Ați auzit și știți doar că într'unul din parlamentele ce s'au perindat dela 1928 încoace, un ministru...

O voce: Dl Argetoianu!

Dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor: a avut cutezanța să afirme că clerul nu merită nicio solicitare din partea statului, că ceea ce el cere este o cerșetorie, că bisericile trebuie să trăiască prin propriile lor mijloace, pe care nu statul trebuie să le dea.

Pe care această situațiune, plângere au fost generale. Iar noi, dlor, le-am auzit și am luat poziție hotărâtă, am protestat împotriva curbilor nedrepte ce s'au aplicat clerului în mod excepțional, am protestat împotriva desființării unui minister pe care-l socotim, în noua organizație de stat a României întregite, absolut necesar, pentru că statul acesta român devenise dintr'un stat uniconfesional, cu o singură Biserică, care sta la baza organizării sale politice, devenise, zic, un stat policonfesional, aceasta cu deosebire în Transilvania, aceasta cu deosebire în Transilvania, aceasta am luat în primire o situație confesională, pe care statul trebuia, incontestabil, să o supraviețuească și să o țină în de aproape vedere.

Afară de aceasta, toate atingerile și toate lesările ce s'au adus bisericii noastre, au găsit, în ceea ce ne privește, un puternic ecou în sufletele noastre, acelor ce ne-am luat, sub repara toate nedreptățile ce s'au făcut și vom căuta să le repunem totul la loc. (Aplauze prelungite).

A venit, dlor senatori, acum acest moment. Ministrul cultelor s'a reînființat. Inșă, din ceea ce lăsasem noi, am găsit o pustietate, am găsit o ruină, iar opera așteaptă de refăcut este mult mai grea, căci împrejurările s'au schimbat, mijloacele sunt azi mult mai restrânse. Totuși vom lucra cu toată râvna ca prin propriile noastre puteri să refacem acest minister, ca să aibă același rol pe care l-a avut în viața statului.

Dar pentru aceasta ne trebuie și concursul bisericilor, concursul cultelor, pentru că trăim în adevăr timpuri grele, luptăm cu dificultăți mari și nu mai avem, cum am zis, mijloacele de odinioară. Opera aceasta nu se poate face deci decât în timp și cu răbdare. Cerem cultelor să dea sprijinul ca să putem ajunge acolo unde dorim cu toții, unde toate congresele și adunările bisericești și unde toate vocile autorizate ale clerului o cer de 4—5 ani de zile.

Și, în această privință, fie-mi permis să aduc aici mulțumirile mele I. P. S. S. Mitropolit al Ardealului (Aplauze) care a înțeles obligațiunea aceasta — zic, obligațiune, pentru că, în vremurile de astăzi, este o obligațiune — de a fi alături cu noi în revendicările bisericești. Căci grație sprijinului dat, și rezemați pe înalta autoritate pe care I. P. S. Sa o are în viața noastră bisericească și în genere în viața publică a României, am putut obține repararea în parte, în mare parte, a nedreptăților care s'au adus clerului și care au constituit pentru acest cler adănci și nemeritate jigniri morale și materiale.

Mulțumind I. P. S. Sale pentru sprijinul acesta, țin să-l asigur că și noi, ca toată lumea, ne dăm seama de însemnătatea și rolul spiritual social și cultural pe care biserica trebuie să-l aibe în viața popoarelor de cultură creștină și în viața statelor, care au la baza lor, o tradiție de viață religioasă, așa de frumoasă ca aceea a țării românești.

Ne dăm seama de rolul pe care clerul conducător al bisericii trebuie să-l aibă sub acest raport, și de aceea socotim că mai ales în vremurile de astăzi, vremuri turburi, vremuri de desorientare, vremuri de mari prefa-

ceri, între instituțiunile care sunt chemate să fie pivotul societății, este biserica. Biserica trebuie să fie pivotul care să ne treacă peste greutatețile mari ale zilelor de față pentru ca să ajungem din nou să nădăjduim în curând într'o situațiune mai bună, din punct de vedere moral, social, economic, din toate punctele de vedere. (Aplauze).

Cu aceste lămuriri, dlor senatori, trec la partea concretă, precisă, a întrebărilor pe care mi le-a făcut I. P. S. S. Mitropolit al Ardealului. Și anume: I. P. S. Sa îmi cere să arăt ce măsuri s'au luat pentru proiectul de buget pentru ameliorarea situațiunii materiale a clerului.

Să-mi permiteți să vă enumăr aceste măsuri cari constituiesc tot atâtea reparațiuni aduse prin noul buget cultelor și slujitorilor lor.

În primul loc s'a alocat un fond global de 30 milioane lei pentru întregirea salariilor clericului de pe urma scăderilor suferite prin aplicarea celor două curbe în plus, impuse în chip excepțional preoților, în trecut, — fond din care se vor repara nedreptățile ce s'au făcut clerului, prin aplicarea celor două curbe. (Aplauze).

În al doilea loc s'au prevăzut sumele necesare pentru acordarea de gradații convenite preoților tuturor cultelor cu începere de 1 Octomvrie. (Aplauze).

În al treilea loc s'a înscris în buget un fond pentru plata cântăreților bisericești, funcționând neîntrerupt dinaintea de 1916 și a celor ce după această dată își vor fi trecut examenul prescrist, — cântăreți cari fuseseră scoși cu totul din buget.

În al patrulea loc un fond pentru înființarea a o sută de parohii noi la biserica ortodoxă și cinci parohii la biserica unită, după ce timp de patru ani de zile nu se mai prevăzuse nici o parohie nouă în bugetul țării.

Asemenea s'a prevăzut un fond pentru plata preoților ce se vor numi în parohiile vacante dela 1 Octomvrie, înainte pentru ambele biserici naționale, și un fond pentru plata încă a 72 protoierei pentru biserica ortodoxă, cu durnă lunară de 2300 lei, pe lângă cei 75 existenți. (Aplauze). S'au prevăzut apoi fonduri speciale pentru ajutorarea bisericilor din Săcuime și munții Apuseni, pentru ajutorarea bisericilor în construcție, pentru plata diurnelor membrilor consistoriilor mitropolitane și eparhiale, pentru plata lucrărilor de inventariere a averilor și veniturilor bisericești.

În fine, am prevăzut sumele necesare pentru instituirea noii biserici ortodoxe dela Ierusalim.

FOIȘOARA

Acte vechi

— *In legătură cu renovarea unei sfinte biserici —*

In globul de sub crucea din vârful turnului, cu ocazia reparației bisericii din Baciu-Brașov, s'a găsit închis într'un tub de tinichea ceruit/un sul de pergament scris de scriitorul Ioan Bărac din Brașov, în anul 1811. Originalul pergamentului bine păstrat se află în arhiva parohiei din Baciu, și cuprinde următoarele:

In numele Prea Sfintei și Nedespărțitei Din anul una mie opt sute și șapte [Troife. Intemeindu-se cele bune fapte

Obște din Bacifalău, cea neunită, După cursul vremii bine dovedită, Din voia cea de sus împunternicându-se Și familiile mai înmulțindu-se

Și-au văzut și casa cea dumnezească, Că stă în cumpănă să se risipească Sfânta biserică ce era învechită, Strămtă și den toate părțile slăbită, Care la treizeci de ani mi se pare Că a fost la vreme de lipsă în stare, De când s'a început dintr'un tîi voirea Lipsa, mângăierea și îngăduirea Aș face această obște bisericească

Din mila cerească și prea puternică.

Însă fiind acum cea sfântă casă

De lemn veche, că se prea stricase,

Ce-i tot de aceasta obște începută

De moșii părinții și frații făcută.

N'au lipsit a urma ctitorie nouă

Cu cea veche a fi una amândouă,

Așa s'a îndemnat cu o râvnă bună

Cu voia celor mai mari împreună

Și cu bucurie lucrând cu mâni pline

S'au sârăuit acești făcători de bine,

Cât în următorii ani cu o unire

Au ridicat în sus această zidire,

Până la această zi învrednicită,

In care și crucea s'a văzut suită,

La anul Domnului care acum trece

O mie opt sute și cu unsprezece,

Optsprezece zile având cunoscută

Astăzi Septemvrie luna mai trecută;

Însă s'a întâmplat cevași prelungire

La această sfântă de lipsă zidire

De precină unicei gocișan fără cale

Făcându-se price pentru ale sale,

Anume Constantin zicem Moldoveanu

Care și-a bătrut capul ca să strice planu

Care pricinui o pagubă mare

Cu procesuri făcând el împiedicare

Cu l-au împiedecat până la scumpete

Umblând numai după tistie cu sete;

Însă vrând Dumnezeu a călca pe toate

Însuși au ajutat acela, că poate

In anul acesta ce mai surse leatu

O mie opt sute unsprezece leatu

S'a făcut zidirea să se săvârșească,

Adecă la casa cea Dumnezească

Și tocmă la August în douăzeci și două

S'a sfântit această biserică nouă

Domnul episcopul a tot prințipatul

Vasile Moga a cei neunită

Legi Ardealului și blagoslovite,

Iar în optsprezece Septemvrie leat

S'au ridicat crucea în turn înălțată

In zilele cele mai prigonoare

De bani de hârtie prea mult schimbătoare

A înălțatului împărat puternic

Franciscus cel dintâi înalt și prea vrednic

Prin cea de apocope povață prea bună

A doi ai locului păstori împreună

Părintele Radu Tempea al locului

Protopop cel dintâi părții Brașovului,

Părintele Radu Verzea împreună

Mâna cea dreaptă spre lucrare bună

Cum și Nameasneucul al Săcelor

Și parohul cel bun al Bacifăleanelor

Acum în zilele și a parohului

Popa Eremia parohul locului,

Cu diaconul său cu Ioachim Coman

Ce s'a diaconit numai în acest an,

Iar Gocișan a rămas Dumnealui Urs Gala

După voia obștii fără nici o sălă

Și cu doisprezece jurați împreună

S'au așezat foarte rândială bună

Făcându-se tîmplă încă deodată

Ce e de Petru Mit tîmplarul lucrată;

Așa numindu-se mai jos cum vine

Fundatorii ca toți făcătorii de bine

Jertfuesc ca Iacob după săvârșire

Lui Dumnezeu Jertfa cea de mulțumire.

Cari cu înfrîntă inimă smerită

In această casă de Domnul zidiți

Către Isus Hristos se roagă ferbinte

Vărsând din inimă aceste cuvinte:

Isuse, mirele bisericii Tale,

In care ți-au cântat David în chinvale,

Bine ești cuvântat în Dumnezeire

Precum ne-ai ajutat până la săvârșire

La zidirea casei tale cea prea sfinte,

Ne ai ajutat nouă Hristoase cuvinte,

De o-am ridicat până la săvârșire

Spre a ta laudă, slavă și mărire.

Și ne rugăm Ție de ne pomenește

Împărăția Ta ne-o dăruiește

Și aceste ne noi pe toți ne primește,

Primește-ne jertfa și ne miluește. Amin.

Bacifalău, 18 Septemvrie 1811.

Numele celor ce cu zăpis s'au legat

la înaltul magistrat la zidirea Sfintei

Bisericii: Urs Gala, Ioan Manole,

Stoica Cârstoavean, David Samor,

Daru Cenuse, Ioan Tibara.

După cum vedeți, un început serios — așa zice chiar foarte serios — de restaurare a bisericilor noastre naționale și a tuturor celorlalte culte istorice în drepturile lor, și de reparare în același timp a nedreptăților ce li s'au făcut în trecut, iar aceasta, trebuie s'o spun, într-o vreme de mari dificultăți financiare ale statului, într-o vreme de mari greutăți, în ceea ce privește întocmirea unui buget echilibrat.

Totuși, dat fiind rolul însemnat pe care cultele îl îndeplinesc în viața statului și dat fiind faptul că noi am făcut o politică bisericească pe care ținem să o continuăm cu orice preț, dl. președinte al consiliului și dl. ministru de finanțe, cu întregul guvern au fost cu toții de acord că aceste sacrificii — căci adevărate sacrificii sunt — trebuie neapărat făcute pentru culte și pentru clerul lor. (Aplauze).

Dlor senatori, înalt Prea Sfințitul Mitropolit al Ardealului mi-a mai cerut că comunic principiile de care mă voi conduce, ca ministru al cultelor, în examinarea situației cultelor și a raportului statului față de ele.

Principiile acestea sunt acelea pe care le am în Constituție, în legea de organizare a bisericii ortodoxe și în legea pentru regimul general al cultelor, principii de care am fost călăuzit, tot timpul cât am avut răspunderea conducerii statului și pe care am căutat să le aplicăm, așa cum am socotit și am putut mai bine și mai cu folos pentru bisericile noastre naționale și pentru culte.

În al doilea rând, sunt principiile care stau la temelie întregii dezvoltări istorice a statelor române, a fostelor principate, principii de largă înțelegere și ocrotire față de toate cultele, dar în același timp și de strânsă, de intimă legătură, indisolubilă și indestructibilă, cu Biserica strămoșească, care s'a confundat, în toate vremurile, cu viața însăși a neamului românesc. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Aceasta, dlor senatori și I. P. S., sunt principiile de care ne vom călăuzi și în viitor în politica noastră bisericească față de culte. Iar, în ceea ce privește, în sfârșit, ultima întrebare ce mi s'a făcut, și anume: în ce fel se va repartiza ajutorul pe care statul s'a obligat să-l dea cultelor pentru susținerea misiunii lor, răspund: după normele înscrise în legile organice bisericești, și anume: numărul credincioșilor fiecărui cult, averea lui, și trebuințele lui reale.

Ce privește numărul, îl cunoaștem. Ce privește situația materială a cultelor, din nenorocire, pentru că nu s'a făcut, din 1928 încoace, cea operă

de control care trebuia făcută, nu cunoaștem încă această situație materială a cultelor și veniturile pe care ele le au din averile bisericești proprii.

De aceea, am și întocmit un proiect de lege, care va fi depus chiar în sesiunea aceasta, pentru inventărierea averilor și veniturilor bisericești, proiect de lege prin aplicarea căruia se va putea face această inventariere într'un timp relativ scurt, numai de șase luni.

După ce vom avea și acest al doilea element de apreciere, în ceea ce privește repartizarea ajutorului dat de stat, atunci, dl. senatori, și înalt Prea Sfințite, atunci zic vom avea mijlocul să facem această repartizare potrivit normelor pe care le-am înscris în legea de organizare a bisericii ort.

Căci în ce privește al treilea element, trebuințele reale ale cultelor, acesta îl cunoaștem cu toții, pentru că este la vederea și la cunoștința tu-

turor. Nu este om politic în țara noastră, om care să se ocupe de afacerile publice, și care să nu cunoască situația materială și trebuințele reale pe care cultele le au.

Acestea sunt cuvintele pe care ținem să le spun ca răspuns la comunicarea făcută de I. P. Sf. Mitropolit al Ardealului. Încheindu-mi, țin de datorie să-i mulțumesc și pentru aprecierile așa de binevoitoare și măgălitore pe care le-a avut și la adresa mea personală. (Aplauze prelungite).

I. P. I. Sa Nicolae, *Arhiepiscop de Alba-Iulia și Sibiu, Mitropolit al Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului*: Dle. președinte, dl. senatori, iau la cunoștință răspunsul dlui ministru al cultelor și mă declar mulțumit cu el. În numele preoțimii și bisericii noastre, mulțumesc onorabilului guvern pentru măsurile ce le-a luat, ca să îndrepteze, prin noul buget, situația actuală a clerului.

Pentru renovarea unei sfinte biserici

— Chemare. — Donatorii ei de până acum —

Bunii creștini din parohia noastră dela Baciu-Săcele, episcopii, membrii consiliului parohial, în frunte cu preotul lor, părintele *Victor Marin*, ca vrednici urmași ai „Mocanilor” de odinioară, au trimis o chemare tuturor fraților săceleni din cuprinsul țării, frați dintre cari mulți au plecat de pe plaurile frumoase ale locului de naștere, ca să trăiască cu dorul în suflet și cu amintirea locurilor pline de farmec ale copilăriei lor.

Tuturor acestor frați, cunoscuți pentru marea lor cucernicie și alipire de biserică, li s'a adresat un apel, invitându-i să dea dovadă nouă de dragostea față de așezămintele sfinte ale strămoșilor noștri.

Din apelul dela Baciu-Săcele reținem următoarele șiruri:

„Biserica din Baciu a fost ridicată între anii 1808—1817. În cartea de aur a bisericii găsim pe toți ctitorii, 144 la număr, cari au adus jertfe însemnate pentru ridicarea ei. Amintim pe cel dintâi ctitor cu numele Urs Gălă, care a donat în diferite rânduri suma colosală pe atunci de 8465 florini (valută austriacă). Acest ctitor a trecut în legenda poporului, se spune despre el că într-o singură zi a vândut 800 de mioare și toți banii i-a dăruit pentru zidirea bisericii când era mai mare lipsa. Alți ctitori de seamă amintim pe Stoica Cârstoaveanu, Gheorghe Radu Munteanu, Gheorghe Irimie, Ioan Manole, etc. cari de asemenea și-au dat tot avutul pământesc ca să-și cumpere comoară neperitoare în ceruri. Cei săraci au lucrat cu mâinile lor, toți au pus umăr la umăr pentru zidirea Sf. lăcaș al Domnului.

Numai prin astfel de jertfe însemnate, izvorâte din inimă mari și evlavioase, a putut fi ridicată frumoasa biserică din Baciu-Săcele, care prin arhitectura sa și mai ales prin măreția Tâmplei, pune în uimire pe credincioșii creștini și înalță sufletul ori-

cărui ar intra într'nsa să se închine lui Dumnezeu.

Au trecut de atunci 120 de ani. Biserica din Baciu-Săcele a rămas un monument grăitor despre sentimentul religios și spiritul de jertfă al generației aceleia de strămoși.

De 120 de ani Sfântului lăcaș nu i s'a mai făcut o reparație serioasă și generală. Tot ce este din lemn a ros dintele nemilos al vremii. Uși, acoperiș, schela clopotelor, zugrăveala etc. totul trebuie renovat.

Un trăsnet căzut în ziua de 20 April a. c. ni-a făcut multă pagubă la acoperiș, întâmplarea o vedem ca un semn trimis de Dumnezeu, ca să imediat să ne îngrijim de casa sufletului nostru.

Noi, preotul bisericii, cu întreg consiliul parohial și toți credincioșii sfinte biserici din Baciu-Săcele, vă adresăm cu toată căldura sufletului nostru acest Apel, să dați cu toții ce este cu putință și ce vă lasă inima pentru reînnoirea sfântului lăcaș.

Am dori ca din jertfa tuturor să se facă repararea bisericii.

Toate daniile se vor publica pe rând în organul de publicitate al Mitropoliei Telegraful Român și în ziarle locale.

Mai presus de toate însă, am dori ca la ocazia sfințirii bisericii, după terminarea lucrărilor, să se facă o grandioasă manifestare creștinească și săcelenească. Săcelenii noștri n'au mai avut bucuria să primească în mijlocul lor un arhieru de multe zeci de ani. După terminarea lucrărilor, cu ocazia sfințirii avem nădejdea, că I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Nicolae însuși va răsplăti străduințele noastre coborând în mijlocul nostru pentru ca bucuria să ne fie deplină. Această ocazie am dori să o folosească toți frații săceleni, să revină pe o zi dela ocupațiile lor din toate unghiurile țării.

Toate darurile rugăm să se trimită pe adresa: Oficiul parohial ortodox român Baciu-Brașov, care va confirma îndată primirea.

Binevoitorii donatori, cari au contribuit la renovarea sfinte biserici din Baciu-Brașov, sânt (până în 8 Iulie 1934) următorii: Onor. Primăria comunei Baciu 10.000 lei; dnii: Nicolae Bunescu comerciant Buzău 6200 lei; Nicolae și Dumitru Cheșcă 6000 lei; Mihail Pascu București, Nicolae Jianu și soția Ana, Preot Victor Marin, I. Pascu București, Bucur Bunescu București, Ion Zărnescu câte 5000 Lei; Gheorghe Manole 3000 Lei; Thoma Pascu București, Ștefan Munteanu prim episcop Turcheș, N. Jianu junior, Toma Neacșu, Gheorghe Pascu Galați, Inv. dir. Valer Muntean câte 2000 Lei; Gheorghe Gh. Popa Sf. Gheorghe 1500 Lei; Vasile Ivan inspector școlar Satulung, Ioan Clinciu Satulung, Vasile Costea, Petre Jianu, Gheorghe Stoia Mangalia, Ștefan Gh. Popa, Ionel I. Șeitan Oradea, Gheorghe și Maria Schiau câte 1000 Lei; Gheorghe Burlacu 700 Lei; Ioan Neacșu Medgidia, Gheorghe Băncilă, Gheorghe Gheorghiu, dna Reveica Cazan, Nicolae Bloju, Nicolae Gărbacea, Voicu Bulgărea Cămpina, Radu I. Ardelea, văd. Ana Băntoiu, Gheorghe Ghemelea, Ion Dogariu, Pavel Bărdaș, Nicolae Gărbacea, Ion Cazan, Leon Calotescu, Alexe Zărnescu Medgidia, Ionel I. Popea Medgidia, I. Gh. Munteanu Galați, N. N. Ploiești câte 500 Lei; Oastea Domnului din Brașov prin Radu Hagiu 420 Lei; Dumitru Bucurenciu, Dumitru Creangă câte 400 Lei; Oastea Domnului comuna Runcu-Dâmbov. 327 Lei; Gheorghe I. Cârstocea Hârsova, Victor V. Popa Negru-Vodă, Ion Oprișan, Ioan Barboiu, Vasile Moicean, Ion B. Munteanu, Popea și Roșculeț Brăila câte 300 Lei; Ioan Drăgoiu Galați, I. N. Sassu Constanța, Ioan Babei, Teodor Muntean, Oastea Domnului Cernăuți, Vasile Ghelase Galați, Paraschiva Crisbășan câte 240 Lei; O văduvă credincioasă, văd. Ana Mateiu, Prof. Anton V. Andrei Galați, Gh. Roșculeț Casimcea câte 200 Lei; Andrei Stroie, văd. Ana Fugaciu, văd. Elena Dan, O văduvă credincioasă, văd. Soră Coman, Gheorghe Voina, Spiridon Munteanu, văd. Maria P. Manole, văd. Ana Neacșu, Ioan B. Muntean câte 100 Lei. (Total: Lei nouăzecișinouă mii șaptesutedouăzecișisapte).

Nr. 5926.

Școala de cântăreți

absolvenții ei și condițiile de primire pentru anul școlar 1934/35

Adunarea eparhială din anul acesta ascultând rapoartele Preaveneratului Consiliu arhiepiscopesc în chestia școlii de cântăreți din Sibiu, care ființează de șapte ani, a hotărât ca această instituție să fie continuată și dezvoltată spre a pregăti corpul ales de cântăreți bisericești, de care are trebuință biserica noastră.

Când există școala noastră confesională, ea avea învățatori cari nu se îngrijeau numai să dea copiilor cunoștințele necesare din sfânta Scriptură, să-i învețe rugăciuni și să le dea cunoștințele religioase ale legii noastre strămoșești, ci conduceau și strana în biserică la slujbele dumnezeiești. De când nu mai ființează școlile confesionale, în multe parohii nu mai avem nici cantori, cari să atragă la biserică mulțimea închinătorilor prin frumsețea cântărilor sfinte. A fost deci necesar să înființăm școala de cântăreți, ca tinerii evlavioși și cu voce bună să înalte rândurile sfintelor slujbe și prin pregătire corespunzătoare să poată sămăna, în sufletul închinătorilor, comorile simfoniilor și cugetelor cucernice din cărțile bisericești.

Școala de cântăreți din Sibiu, cu un curs de doi ani, pregătește și conducători de cor, și-i înzestrează și cu alte multe cunoștințe religioase și naționale, ca să poată deveni fruntașii comunelor noastre. Se vor introduce și cursuri de învățatură pentru albinărit, pomărit și o ramură de meserie, care poate deveni o ocupație laterală profitabilă.

Școala de cântăreți se recomandă atenției fiilor de credincioși, cari doresc să-și creeze o carieră de viață nu numai frumoasă, ci și rentabilă.

Absolvenții școlii de cântăreți beneficiază la armată de termen redus, iar conform promisiunii On. Minister al

Numele fondatorilor și al ctitorilor împreună cu câți bani au dat în bani gata fieștecare:

Urs Gălă au dat ungurești florini	7000
Ioan Manole	2000
Radu Cenuse	1500
Stoica Cârstoaveanu	2000
Vasii Tibara	702
Ioan Treistaru	600
Constantin Partache	3000
Ioan Săcăreanu	1280
Ioan al lui Urs Gălă	1000
Ioan Manole	800

Urmează alți optzeci de donatori cari împreună au donat suma de 29.122 florini ungurești, cu care sumă s'a clădit biserică din Baciu.

Aceste stihuri s'au alcătuit și s'au scris de avocatul numiților binefăcători anume: *Ioan Barac, translatorul cinstiului magistrat al Brașovului.*

În anul acesta o mie opt sute unsprezece au umblat grâul găleata cu florinți. Nemțești 100 și cucuruzul cu șaptezeci. Plata la un zidar pe zi sau alt meșter șase nemțești și un argat irei.

Și s'a ivit o stea cu raze ce mergea dela apus spre răsărit pe partea de Miază noapte.

Și erau două feluri de bani de hârtie, unii de cinci ori mai scumpi decât alții.

Maestrul tinichigiu, cel care a lucrat la biserică, a scris în limba germană pe un alt pergament ce s'a aflat tot în globul de sub crucea din vârful bisericii din Baciu-Brașov. În traducere e următorul:

În numele lui Dumnezeu. Eu Andreas Markelius, născut în Brașov, am început să acoper acest turn în Bacifaldă în anul o mie opt sute unsprezece Septembrie șapte, în ziua în care am împlineat 61 ani, și este al 26-lea turn pe care l-am acoperit (slavă lui Dumnezeu nici odată nu mi s'a întâmplat nici o nenorocire).

În tinerețea mea, pe timpul domniei Împărătesei Maria Theresia, toți am trăit în țară binecuvântată, cu fericire, când s'a adus armata grănicerească, căci o găleată de grâu era cu un taler împărătesc, orzul și săcara și cucuruzul era o găleată cu 30 de crețari. O găleată de ovăș 21 crețari. O măsură de untură 21 de crețari, un curcan 20 crețari, o pereche de puț 8 crețari, 24 ouă o groșiță. Atunci erau toți banii de argint și aramă, dar pe timpul lui Francisc II-lea în anul 1800, bani de hârtie, cari s'au preschimbat cu bancnote în diferite valori și anume: Un taler împărătesc, 2, 5, 10, 25, 50, 100, 500 și 1000. Acești bani de hârtie au circulat în bună valoare și

toți meseriașii au avut de lucru și ne-gustoria mergea bine și de aceea se putea trăi bine. Dar un trăsnet neșteptat a urmat: Împăratul numit mai sus, în anul 1811 în 15 Martie, în toată țara lui a scăzut cu 4/5 valoarea bancnotelor, așa că o bancnotă de 1 taler mai valora 12 crețari, 5 taleri=un florin, și celelalte au scăzut cu 4/5. Unii bani de aramă au fost cu totul scoși din circulație, așa că meșterii de căldări i au putut folosi. Aceste bancnote le-au preschimbat cu hârtii de preschimbare. Deci atunci fiecare a primit pentru 1 taler împărătesc 12 crețari, iar 4/5 le-a pierdut.

Ca urmare la această preschimbare tristă a urmat o scumpete grozavă, așa că o găleată de grâu a ajuns cu 100 de florini, o găleată de cucuruz 80 florini, o oca de untură 8—10 florini, o găscă 8 florini, o pereche de puț 6 florini, un ou 7 crețari.

Cine știe ce va mai fi! Dragă cetitorule, care vei avea odată aceasta în mână, gândește-te că ce ești tu acum, eu am fost, iar ce sunt eu acum, tu vei fi.

De aceea te rog ca această scrisoare să o dai familiei mele, dacă mai trăiește cineva din familia mea, sau breslei tinichigiilor.

Instrucțiunii și al Cultelor încă din bugetul anului acestuia vor primi o leafă.

Pe lângă aceasta mai dispunem: a) ca parohiile care angajează absolvenți ai școlii de cântăreți din Sibiu, să le asigure din cassiera parohială și un salariu lunar pe lângă uzufructul sesiunii cantonale, obținut din reforma agrară. b) ca cântăreții cu diplomă, din parohiile cu cântăreți bătrâni, să fie angajați ca auxiliari pe lângă vechii cântăreți, având consiliul parohial obligația a le asigura remunerație corespunzătoare și parte la uzufructul sesiunii cantonale.

c) ca la bisericile unde postul de cântăreți devine vacant, dacă între concurenții la acel post vacant, se va găsi un absolvent al școlii de cântăreți, acesta să fie angajat, cu prioritate.

În ce privește condițiile de primire în această școală pentru anul școlar 1934/35, se face cunoscut că:

Ceice doresc să fie primiți la această școală, vor avea să-și înainteze până la 1 Septembrie cererile lor Direcțiunii școlii de cântăreți din Sibiu, însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez și certificat de naștere.
2. Certificat școlar (cel puțin 4 clase primare).
3. Certificat de moralitate și recomandare dela parohul local.
4. Certificat medical, dovedind că nu suferă solicitatorul de boli contagioase și că nu are nici alte defecte corporale.

Examenul de primire se ține în 29 și 30 Septembrie. Pot fi primiți românii ortodocși, de 15 ani împliniți, dar nu trecuți de 30 ani, cari au prestat examenul de primire.

Elevii primiți vor fi obligați să aducă cu sine: două rânduri de schimburi, și haine de pat: saltea sau străjac, țol, perină și cuvertură de pat, 2 ștergare, cuțit, furculiță, lingură și ceașcă pentru ceai.

Toți elevii vor plăti următoarele taxe:

La primire din taxa de înscriere de Lei 8000 anual, rata primă cu Lei 3000, rata II Lei 2500 la Crăciun, iar rata din urmă de Lei 2500 la Paști.

Cursurile vor începe la 1 Octombrie a. c.

Cursul durează doi ani de teorie și unul de practică.

După absolvirea cursului se eliberează diploma de cantor.

Onorata preoțime e poftită a ceti acest aviz credincioșilor noștri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive și a îndemna părinții cu fii buni a îmbrățișa frumoasa carieră de cântăreți bisericești, care va fi retribuită de aici încolo cu leafă.

Unde parohiile noastre dispun de numerar și se vor afla tineri săraci dar doritori de-a ajunge cântăreți bisericești, preoțimea noastră în înțelegere cu consiliul parohial să voteze taxa de întreținere din lada bisericii.

Sibiu, din ședința bisericească ținută la 19 Iunie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

Sărbătoarea muncii

Inaugurarea târgului de mostre dela Sibiu

Duminecă s'a făcut deschiderea sărbătorească a târgului național de mostre, din cetatea de pe malurile Țibinului. În ființa de față a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, a dlor miniștri: N. Teodorescu dela industrie și Al. Lapedatu dela culte și arte, a P. S. Sale vicarului arhiepiscopesc Vasile și a altor distinși reprezentanți ai vieții publice din țară.

După serviciul religios, săvârșit de Părintele protopop al Sibiului, Em. Cioran, înconjurat de un sobor de preoți, dl ministru Teodorescu, în calitate de președinte de onoare, declară târgul de mostre deschis.

Au vorbit: protopopul Em. Cioran, Dr. Al. Barbat președintele camerei de co-

merț, care arată că la acest târg național participă reprezentanții tuturor industriilor din țară, în număr de peste 200; camera de comerț speră că târgul de mostre din anul viitor are să fie internațional.

Înălții pavilionul, oprind apoi în revistă toate oaspeții ale, trecându-se la fiecare și felicitând pe expozanți.

După amiază la ora 2:30 s'a dat în pavilionul expoziției o masă în cinstea oaspeților.

Au luat cuvântul la acest prilej: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, aducând urări omagiale, de zile îndelungate, iubitudinii și omagiale. Apreciază apoi meritele și sentimentele ortodoxe ale celor doi valoroși membri ai guvernului, ale dlor miniștri Teodorescu și Lapedatu.

Ambii miniștri răspund mulțumind.

Au mai vorbit dnl: Barbat, N. Regman ș. a.

Desfășurarea unui impunător cortegiu alegoric industrial a terminat serbătorea.

„Congresul pedagogic-religios al preoților profesori de religie“ dela Mănăstirea Dealul

V

[Sfârșit]

Chestiunea aceasta nu se mai discută, ci se trece la: «Probleme de actualitate în legătură cu instrucția și educația religioasă din școala secundară», punct rezervat zilei a treia.

Se discută mai aprins situația profesorului de religie care totodată trebuie să fie și slujitor la altar, fiindcă legea cere să fie hirotonit, iar canoanele spun că hirotonia nu se dă decât pentru anume parohie și nu e bine să se predea de unul, care n'are și biserică. (O voce: Dar în Ardeal nu e așa!). Se trece în sarcina comitetului.

Păr. Ghia exprimă unele desiderate: Referenții în viitor să aibă în vedere experiențele personale în legătură cu chestiunile din program; referențele să fie scurte, ca să se lasă timp de discuție; cu ocazia congreselor să se țină câte 4 lecții model.

Dl Pavel, președintele Asociației licențiatilor în teologie, în numele iubirii creștine cere profesorilor de religie preoți să renunțe la catedră, ca să se dea pâne celorce au terminat școala și nu găsesc angajament.

Păr. Aurel Popescu îi răspunde, că dsa fiind membru în comisiile, numirii se vede deseori pus în situația de a nu avea pe cine numi în unele parohii bune dela țară, fiindcă licențiații răvnesc numai orașe. „Și noi am fost la țară; poftiți și dv. și eu vă asigur, că veți fi numiți în timpul cel mai scurt“.

Păr. Zaharescu vorbește de unele neajunsuri, pe cari le-a întâmpinat din partea organelor de control streine de concepția creștină. Și întreabă: cine ne inspectează pe noi?

Păr. Mihălcescu: Să intervenim la Sf. Sinod pentru a-i cere să-și exercite dreptul, acordat de lege.

Păr. Gh. Comana citește propunerile de ale diferiților membri: Să nu se mai facă excursii Dumineca; în comisiile de cenzurarea filmelor să intre și câte un preot; preotul să facă parte onorific din comisiile de bacalaureat pentru a-și asista proprii elevi; să se mențină în program cele 2 ore de educație religioasă; să i se dea profesorului de religie o oră de dirigentie la clasele unde are numai 1 oră de religie; Sf. Sinod să publice o carte de rugăciuni pentru elevi, icoane ortodoxe după cele artistice, o carte de cântări liturgice în trei voci.

Păr. Șora (Timișoara) cere 2 ore de fiecare clasă și în școlile normale, paraclice în toate școlile și aprobarea ființării asociațiilor religioase, la cari se opun unii directori școlari.

Păr. Ion Ionescu (București): Să cerem Sf. Sinod să tipărească Sf. Scriptură cu trimiteri cât mai repede, o antologie de cântări religioase, o carte de cântări liturgice pe baze tradiționale; să se înființeze o ligă împotriva imoralității.

Un preot din Prahova, cere profesorilor secundari să facă manuale pentru cele 7 clase ale școlii primare și să se tipărească Viețile Sfinților.

Chestia „Asociației tinerimii creștine“, ale cărei statute aprobate de patriarhie, provoacă vii discuțiuni între preoții capitali, cari sânt protivnici. Se cere acceptarea statutelor. Se procedează la vot prin ridicarea de mâni. Intrunește majoritatea.

Păr. Gh. Comana propune să lăsăm școlii, care ne-a primit cu atâta drag în cuprinsul ei, o adresă de mulțumire.

Păr. Mihălcescu anunță pe astă seară un sfânt paraclis pentru înălțarea comandantului școlii dl col. Bălăcescu, care zace bolnav. (S'a ținut și au participat toți congresiștii împreună cu corpul profesional și o delegație de elevi), iar pe mâne, o excursie la mănăstirea de maice Viforâta și la ora 11 un parastas pentru marele patriot N. Filipescu, întemeietorul școlii.

Se citește apoi moțiunea, din care păr. Maior cere să se scoată desideratul, ca profesorul de religie să facă parte onorific din comisiile de bacalaureat, spunând că nu vrea să cadă profesorul de reli-

gie în prepus de trafic de influență. Se scoate. Moțiunea votată e următoarea:

MOȚIUNE

Învățământul religios să fie introdus în toate școlile secundare, profesionale și comerciale de orice grad și de orice categorie, din întreaga țară, prevăzându-se câte două ore săptămânal pentru fiecare clasă.

Având în vedere dispozițiunile luate de autoritățile în drept cu privire la educație prerogativă și națională a tineretului, clerul și biserică își oferă serviciile lor reale și devotate, pentruca educația fizică și națională să fie întregită de cea spirituală-morală.

În școlile normale, așa numitele ore de educație, care se predau după programa analitică actuală, în toate clasele superioare, să fie trecute în noua programă analitică ca ore regulate, pentruca și aceste școli să aibă două ore efective, obligatorii, săptămânal.

Ministerul instrucțiunii este rugat să sprijinească efectiv revistele de educație religios-morală pentru tineret, existente: «Tinerimea creștină» și «Duminica ortodoxă», spre a apare săptămânal și pe preț de popularizare printre elevi.

Statutele asociației Tinerimea creștină ortodoxă, alcătuită de profesorii de religie din capitală și aprobate de I. P. S. Patriarh și de congres, să servească drept normă de conducere pentru toate asociațiile pentru tineretul creștin ortodox.

Sf. Sinod este rugat să grăbească tipărirea Sf. Scripturi, cu trimiteri, fiind imperios necesară.

Institutul biblic este rugat să publice imediat o «Mică bibliă», frumos executată și cu preț redus, spre a fi pusă în special la îndemâna elevilor.

Să se tipărească sf. liturghie pe o singură melodie, tradițională, ușoară, spre a fi învățată de toți elevii școlilor secundare.

Să se tipărească o antologie de cântări religioase, și de colinde naționale, care să fie obligatorie în toate școlile secundare.

Să se înființeze o «Ligă împotriva imoralității», în care să intre toți oamenii cu greutate, din toate straturile sociale și care să lupte împotriva scrierilor, filmelor și pieselor de teatru cu subiecte imorale.

Să se ceară autorităților în drept să interzică orice serbări școlare excursii sau orice alte producții, care ar putea să împiedice pe elevi de a veni la sf. liturghie Duminica și sărbătorile.

Să se ceară abrogarea art. 44 și 45 din legea regimului cultelor, care legitimează ateismul.

După acestea, părintele Mihălcescu mulțumește dlui general Olteanu și întreg corpului profesoral dela Mănăstirea Dealul pentru primirea călduroasă și ospitalitatea cu care a îndatorat pe congresiști; mulțumește autorității bisericești, celor locale și

congresiștilor, cari au făcut să se țină congresul într-o atmosferă atât de înălțătoare; declară congresul închis. —

A treia zi s'a făcut excursia la mănăstirea Viforâta; la ora 11 parastasul pentru regretatul patriot, întemeietorul școlii dela „Dealul“, N. Filipescu, iar după masă până la plecarea trenului s'au vizitat mulțimea de monumente istorice din Târgoviște.

Așa a decurs — fără reticențe și fără adausuri — congresul pedagogic-religios al profesorilor de religie dela Mănăstirea Dealul.

Câteva observări cred, că nu strică. Față de congresul pedagogic dela 1924 atmosfera și disciplina au fost mult mai înălțate. Congresiștii și-au dat rând la vorbă și au vorbit cu grije. Am admirat în deosebi îndelunga răbdare a părintelui președinte I. Mihălcescu.

Nu e mai puțin adevărat, că sistemul cu trei referenți la fiecare chestiune e prea greoi și pune la grea încercare răbdarea și interesul congresiștilor. Corect ar fi ca nici un referent să nu treacă de cel mult 25 minute. Tratatule să nu fie resumate de metodologie, capitole de apologetică sau psihologie, ci orientări de ansamblu în domeniul chestiunii ce tratează, pentrucă nu se adresează unor oameni, cari n'au mai auzit de asemenea chestiuni. Să facă apoi deosebire severă între ce se ține de o chestiune, ca să nu facă incursiune în domeniul altei chestiuni. S'a făcut prea multă confuzie de domenii.

S'a ținut apoi prea mult la oratorie și prea puțin la pedagogie. Propuneri, cari puteau fi spuse în câteva vorbe, au fost îmbrăcate în conferințe chilometrice și prin aceasta s'a răpit timpul atât de necesar discuțiunii.

La nici o chestiune nu s'au pus concluzii și din cauza aceasta nici congresul n'a luat atitudine. Alegerea unor comisiuni cari să vie cu propuneri la un viitor congres nu e soluție, nici atitudine. Moțiunea s'a închegat mai mult din propuneri izolate, tocmai din cauză că la diferitele chestiuni din program nu s'au putut preciza clar, hotărât, care e punctul de vedere al congresului și nu al membrilor singuratici, așa că totul pare schimb de păreri și nu hotărâri.

Un congres pedagogic de proporțiile celui dela Mănăstirea Dealului putea să privească problema pedagogică a învățământului religios în toată întinderea ei, începând dela școala de copii mici până la universitate. Altcum nu se poate încheia ceva durabil și organic.

Nu s'a discutat, — și trebuia, — cum să procedăm la spovedirea și împărțirea elevilor, la educația religioasă în afară de orele de religie, cum să vindecăm defectele morale, de cari sufer elevii și elevetele de curs secundar; nu s'a spus nici un cuvânt despre materialul didactic necesar învățământului și pe care nu-l avem, nimic despre manuale, despre cerințele unui manual pedagogic întocmit. Ne-am oprit numai la generalități dulci. Este adevărat, că așa nu supărăm pe nimeni (și poate că e bine, din altă latură).

La tot cazul, chiar cu aceste scăpări din vedere, suntem pe drumul cel bun și aceasta ne poate mulțumi.

Protopopul Gh. Maior

profesor la școala normală „A. Șaguna“ — Sibiu.

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 29 Iulie 1934, va predica părintele Gh. Secaș.

Punerea pietrei fundamentale, a casei parohiale ortodoxe române din Odorhei, s'a făcut în 22 I. c. în mijlocul unor clipe de suflătoare înălțare pentru mulțimea credincioșilor veniți la serbare. Parohul local, Păr. S. Rușan, a adus, la această ocazie, vii mulțămiri tuturor acelorora, cari din prisosul lor au dăruit pentru ridicarea celei dintâi case parohiale ortodoxe rom. în Odorhei. S'a citit apoi actul comemorativ și s'a procedat la așezarea lui în temelie clădirii.

Nou local de lumină se realizează în comuna Slimnic, județul Sibiu, prin punerea pietrei fundamentale, la școala primară a satului, în ziua praznicului Prorocului Ilie a. c. A fost o frumoasă festivitate, la care au participat reprezentanții autorităților școlare, bisericești și comunale și întreg poporul credincios ortodox al acestei comune. Cuvântări ocazionale au tălmăcit însemnătatea zilei.

Două localuri de

Prăvălie de închiriat

în Sibiu, strada Regina Maria Nr. 49. Ofertanții se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc ortodox rom. în Sibiu

[39] 2—2